

7 dni domačih vesti

* Ban Dravske banovine dr. Natlačen je nastopil 12. t. m. dopust ter do konca tega meseca ne bo sprejemal strank.

* Po toči prizadete kraje v brežiškem in šmarnskem okraju so obiskali razni predstavniki oblasti, med njimi tudi ban dr. Natlačen. V večini krajev je toča uničila ves letošnji pridelek. Po dosežanih cenitvah znaša škoda nad 10 milijonov dinarjev.

* Na Krškem polju je preteklo dni moralo zasilno pristati neko nemško letalo, ki je v neugodnem vremenu zgrešilo pot.

* Iz Prage so se vrnili z vsesokolskega zleta Sokoli. Povsod so jim priredili ob prihodu lepe sprejeme. Ti sprejemi pa očitno delajo obema slovenskima dnevnikoma hude preglavice.

* Na progji Maribor—Ruše je bil s 15. t. m. ukinjen mestni avtobusni promet. Z istim dnem je bila ustavljena sezonska proga Maribor—St. Ilj.

* V Slovenskih goricah se gradi cestna zveza med banovinsko cesto St. Ilj—Apače in božjo potjo Marijo Snežno. Cesta, ki bo omogočila ugoden dostop do Marije Snežne, bo verjetno do jeseni že gotova.

Lesne trgovce in izvoznike bo gotovo zanimalo, da je te dni Madžarska dovolila svobodno trgovino z drvmi. Urad za zunanjo trgovino daje uvoznice vsem trgovcem.

* V naši državi bo letošnja pšenična in koruzna žetev odlična. Za izvoz bo na razpolago okoli 45 tisoč vagonov pšenice in okoli 10 tisoč vagonov koruze.

* Pri ljubljanskem okrožnem uradu za zavarovanje delavcev je bilo v mesecu juniju zavarovanih 104.435 delavcev in delavk. To je doslej najvišje število, ki ga je dosegel OUZD. Povprečna zavarovana dnevna mezda je znašala za moške 26,67, ženske 19,92 din. Skupna dnevna mezda pa je znašala 2,584.236 din.

* Nj. Vel. kraljica Marija je preteklo dni odpotovala v London, kjer se bo delj časa mudila.

* Na knježjem dvorcu na Brdu sta bila v ponedeljek sprejeta v avdienci pri knezu-namestniku novi apostolski nuncij v Beogradu msgr. Filici Ettore in madžarski poslanik Jurij Beseny. — V avdienci je bil sprejet tudi novi čl. poslanik dr. Lipa.

* Stavka zavarovalnih uradnikov, o čemer smo že poročali, še vedno traja. Zastopniki zavarovalnic zahtevajo od uradništva, naj se najprej vrne v službo in šele nato se bodo zavarovalnice pogajale z njimi o zvišanju plač.

* Na vse vstopnice za vaje in tekme naših viteških in športnih društev je vlada s posebno odredbo ukinita dosežanje 20% takso.

* Zadrugarji so se le sporazumeli. Med posameznimi zadrugami je delj časa vladal nesporazum, katera naj bo vrhovna organizacija vsega jugoslovanskega zadrugništva. Končno pa je bil dosežen sporazum in se bo 1. septembra v Beogradu vršil občni zbor Glavne zadrugne zveze, ki se bo prilagodila novemu zadrugnemu zakonu ter tako potem prevzela reprezentanco vsega jugoslovanskega zadrugništva.

* Izseljenska zbornica je bila ustanovljena preteklo nedeljo v Ljubljani. Umati je, da se bomo odslej malo intenzivneje zanimali za našo kri, ki si mora iti v tužno iskat kos kruha. Ustanovitev te pomembne institucije je treba toplo pozdraviti.

* Gasilstvo v naši državi. Jugoslovanska gasilska zveza šteje skupno 79.794 aktivnih in 68.619 podpornih članov, ki so organizirani v 2409 četah. Najboljše je organizirano gasilstvo v Sloveniji, na katero odpade 953 čet s 30.394 aktivnimi in 16.542 podpornimi člani. Tozadevno sledi Sloveniji po številu članstva in moči organizaciji Hrvaška.

* Poštno ministrstvo je pripravilo uredbo o avtomatizaciji telefonskega prometa. V smislu te uredbe se bodo postavile med drugim nove avtomatične telefonske centrale v Celju in Kranju.

* Tekstilna industrija je v naši državi kaj rentabilen posel, tako je n. pr. »Beograjska tekstilna industrija« zaključila svojo bilanco za 1937 z dobičkom 317.229 din. Z dobičkom pa delajo tudi vse številne druge industrije.

* Po novi trgovinski pogodbi s Švico bomo mogli letno izvoziti v Švico 3000 vagonov pšenice, 1000 vagonov ječmena in 4000 vagonov koruze.

* Med Bilečo in Nikšičem v Črni gori je bila te dni otvorena ozkotirna železniška proga.

* V Moravski banovini se je zadnji čas začelo med tamošnjim delavstvom živahno gibanje za vstajanje in izboljšanje mezd.

Kdo naj nas zastopa?

Proč s krivimi preroki

Izobrazba in šola bodočnosti nam mora vzgojiti ljudi, ki se bodo zavedali, da je sreča posameznika odvisna od vseh skupaj, da je ravno prevelika sebičnost kriva vsega zla, ki danes mori in duši ves svet. Zakonodajca bodočnosti pa mora preprečiti izkoriščanje človeka po svojem sobratu. Ustvariti se mora red, kjer ne bo izkoriščevalcev in ne izkoriščanih. Težka je torej naša naloga, kadar je treba odločiti, kdo naj nas zastopa in komu naj poverimo krmilo. Kdo naj prenaša in pravilno tolmači naše težkoče in potrebe na mestih, kjer se o tem razpravlja, kdo naj z vso odločnostjo in jasnostjo dokazuje krivice, ki se nam godijo in kdo se naj poteguje za pravice, ki nam pripadajo. Kmct nima stanovskih organizacij v tem smislu, kot jih imajo drugi, katere znajo takoj povzdigniti svoj glas, ako le kje malo zaboli. Kmetski stan je raztresen širom države in s pogledom uprt v svojo zemljo, da niti dosti ne opazi, kaj se okrog njega godi. Zato morajo biti njegovi zastopniki taki nesebični ljudje, ki bodo z vso doslednostjo zastopali interese kmeta.

Preden se torej določi zastopnika, je treba dobro premisliti zgodovino njegovih dejanj, saj evangelij pravi: »Po njih delih jih boste spoznali«.

Tega načela bi se držali pri izbiri svojih eksponentov mi kmetje. Proč s strankarskim licitiranjem, poznali naj bi le eno

stranko: stanko poštenjakov in nesebičnih delavcev za javnost, torej za narod in državo!

Ob času volitev, ko gre za zastopnike ljudstva, imamo vedno dovolj prijateljev, ki se celo nazivajo »kmetje«, katerih usta so polna prijateljskih vzklikov in obljub. Naj se v bodoče take vsiljivce, ki se vsiljujejo zato, da dosežejo kaj za žep in svojo nenasitno častželjnost, odločno odklanja! Naj nas zastopajo ljudje, ki so za nas delali tudi takrat, ko jim njihovo delo za javnost ni donosalo dobičkov, tisti, ki niso samo govorili, ampak z dejanji tudi nekaj pokazali, ker takrat smo lahko prepričani, da nimamo za zastopnika egoista, ampak človeka, ki je zmožen narodu vračati to, kar mu narod daje. Kadar bomo imeli takšne zastopnike, se ne bo več vedelo povedati, da morajo biti naši slovenski kmetski zastopniki zadovoljni, da le smejo za kljuko prijeti na merodajnem mestu, ne pa še zahtevati naše pravice. Proč s takimi eksponenti, ki tako govore! Mi ne moremo in ne smemo biti slepa igračka v njihovih rokah, mi moramo zahtevati svoje pravice. Naj nas zategadelj zastopajo ljudje, ki so po možnosti našega stanu, ki z nami trpijo, so naših misli, vsiljivce in krive preroke pa odvrnimo za vselej!

Stanko I I j a ž.

Pošta „Edinosti“

Kaj nam piše delavec

Gospod urednik! »Edinost« in nje pi-sanje zasledujemo v naši naselbini z veliko pazljivostjo. Žalostna resnica je, da je pri nas malo listov, ki bi služili skupnim interesom. O »Edinosti« upamo, da ne bo zapustila te črte, biti organ vseh slojev!

Da Vam pišem, je vzrok ta, ker ste nas zadnjič pozvali, naj izrazimo svoje misli. In pa tudi ta, ker sem bil zelo vesel članka o pijančevanju na 1. strani zadnje »Edinosti«, ali smo res babe ali slabici. Kakor da bi nam nekaterim govorili od srca, tako ste zapisali. V naši delavski vasi je cel kup gostiln, vsaka druga hiša. Marsikje jesti ne dobiš, slabe pijače in umetnega šnopsa pa dovolj. Delavci (ne vsi) zelo pijančujejo, doma pa stradajo. To ni prav. Imajo pa nekateri slabo voljo, izboljšati življenje in še to zapijejo, kar zaslužijo. Potem doma nekateri še pijani razsajajo in tepejo ponoči ženo in otroke. Večkrat se zgodi, da kdo svoje ljudi zbajka tudi na cesto. Vse to stori pijača in pa to, ker nekateri na prazni želodec pijejo. Uboge družine, uboge žene in otroke! Najbolj so ubogi delavci siromaki, ki morajo za to grdo in nečloveško življenje dati denar. Denar pa je tako težko zaslužiti. Delavci, grdo je pijančevanje! Pustite to! Res je marsikje ponehalo, drugod pa se še ugonablja! Če imate preveč denarja, si naročite dobre delavske časopise! Posečajte knjižnice! Namesto vina si privoščite jesti! Namesto sam v gostilno pa idi rajši z družino v naravo!

Pozdravljam Vas in prosim, da te vrstice o priliki priobčite! V. K., G. p. C. Odgovor uredništva. Spoštovani prijatelj! Veseli smo Vaših vstic in jih iz srca radi priobčimo. Vidimo, da mislite in čutite tako, kakor je za današnje tež-

Tabor pri Sv. Trojici

Preteklo nedeljo je bil pri Sv. Trojici v Slov. goricah narodni tabor, ki je bil združen s proslavo 20-letnice osvobodjenja in ustanovitve neodvisne in samostojne kraljevine Jugoslavije. Tabor je kljub nepovoljnemu vremenu odlično uspel ter se ga je udeležilo nad 10.000 ljudi iz Slov. gorice, Prekmurja, Medjimurja in okolice Maribora. Najvažnejši je bil na tem taboru govor notranjega ministra dr. Korošca, ki se je v govoru

* Naša čipkarska obrt ogrožena. Italija ni dovolila kontingenta za naše čipke na milanskem velesejmu. Pravtako neugoden pa je tudi položaj glede prodaje v Nemčiji, ker ni dovoljenja za uvoz. Vse te omejitve imajo v naših središčih čipkarske obrti tudi svoj odmev v tem, da je zavladala med tamošnjimi čipkaricami brezposelnost. Morda se pa bodo na merodajnih mestih le kaj zganili!?

* Sadna letina. Po raznih poročilih je razvidno, da bo letos skoraj v vseh državah Evrope bolj slaba sadna letina, medtem ko se pri nas zaenkrat prav lepo ohbta. Pojavljajo se še celo interesi za naša jabolka. Upati je, da bo letos sadna kupčija prinesla zadovoljive uspehe ter da v tem oziru ne bomo ničesar zamudili.

* Odlog plačil je kmetsko ministrstvo dovolilo Posojilnici v Loškem potoku. Kmečki posojilnici v Kapeli ter Narodni hranilnici in posojilnici v Radečah.

* Pravosodni minister je izdal uredbo o prenosu lastnine nepremičnin. Po tej uredbi je na ozemlju sreskih sodišč v območju okrožnih sodišč Maribora, Murske Sobote, Celja, Ljubljane in Novega mesta dovoljen prenos lastnine nepremičnin samo po pristanku komisije za dovoljevanje prenosa.

* V Ptujju je preminul znani notar in zgodovinar Viktor Škrabar.

* Obmejni promet med našo državo in Nemčijo je zadnji čas skoraj popolnoma zastal. Zaradi tega so precej prizadeti naši obmejni mali ljudje, obrtniki, gostilničarji itd.

Zene in otroci naj glasujejo o potrebi gostilne

Preteklo je že nekoliko tednov, ko smo se »šli« treznostni ali protialkoholni tedne. Misel sama je brez dvo- velikega pomena, še večjega pomena pa bi bili uspehi. Žal kolikor je takšnih akcij, vse padejo nazaj v vodo — lahko bi rekli v vino. Pa zakaj? Če se v naše življenje le nekoliko zamislimo (nikar naporov, ni se treba zamisliti »globoko«!), nam bo odgovor dokaj jasen: Ker doslednosti pri Slovencih sploh nobene ne vidimo! Idealisti se bore, oblasti odnosno predstavniki oblasti tudi »blagoslavljaajo« napore teh idealistov z zvencenimi besedami in priporočili, potem pa ...

Povedal bom tole zgodbo. V nekem industrijskem kraju si je nekdo, ki ni prav za prav še nikoli v življenju delal, razen da se je »bavil« z gostilničarskimi »posli«, ki so gotovo, kadar krokaš, tudi »težavnice« — zamislil na ustanovitev gostilne. Zaslужiti bi se dalo, si je mislil mož, sezidal hišo tik pred tovarno, delavcem tako rekoč pred nos pos ... — in čeprav seveda leta in leta nihče od strani delavcev ni čutil tam »potrebe« po kakih gostilni, je naenkrat postala »krajna potreba« nezaslужeno važna in potrebna. Mož si je »izposloval« dovoljenje z ozirom na krajevno potrebo in začel točiti alkoholne pijače, delavci pa — mimogrede — smuk v gostilno na »brizganec«! Poprej je hodil tam mimo in na pijačo še zmisli ni; s hrepenečim srcem jo je delavec mahnil k družini domov; zdaj pa — moj Bog, skušnjava je skušnjava in vsi smo pod kožo krvavi! — začuti žejo:

»Samo za trenutek, na požirek, danes je bil vroč dan, le brizganec snam! In kaj se izcimi dostikrat iz 1 brizganca, slovenski javnosti ni treba praviti! ...

Kadar bi se še kak »dobrebitnik«, čuteč »potrebe«, obrnil za dovoljenje na oblast, naj oblast vpraša za nasvet in mnenje delavske družine; odredi naj »plebiscit«, glasujejo pa naj žene, otroci in — možje! Brez tega glasovanja in odobritve naj ne bo nikomur dovoljena »obrt«, pa četudi bi bil pripravljen plačati 1000 kratno takso!

Nekaj važnih navodil

Za uspešen tujski promet

Smu sredi sezone, sredi tujskega prometa. Ponokod so s številom gostov zadovoljni, drugod tožijo, da je slabo, tretji se tolažijo, da bo že boljše. Tujcem imamo marsikaj nuditi. Priroda nas je bogato obdarila. Res je, s cestami pa se ne moremo ravno pohajati. Zdaj, ko imamo prijatejico na levisi in desnici in ko večkrat pokukamo preko državne meje k sošedom in prijateljem, nam je šele mogoče videti dobroto lepe in moderne ceste. Pri nas torej se s cestami ne moremo pohajati, a se tudi nočemo. Lahko pa nudimo tujcem kaj drugega.

Predvsem in najprej moramo omeniti hrano. Tujci, ki prestopajo državno mejo bodisi z ene, bodisi z druge strani, so s hrano pri nas zelo zadovoljni. Vseč jim je kakovost hrane, množina in cena. Prav dobro jim tekne tudi naš kruh. Naše gospodinjstvo, če se smemo tako izraziti, odnosno če smemo to imenovati »gospodinjstvo«, je torej na prav lepem glasu. Zdaj je dolžnost naše hotelske in gostinske obrti, da ta sloves vzdrži ali da si pridobi še lepšega. Seveda radi kljub temu nekateri »navijajo«. Znano je dejstvo, da takšnim navijačem, ki hočejo na vsak način obogateti, kmalu odklenka. Ves uspeh tujskega prometa zavisi od solidne postrežbe, ljubeznivosti domačinov in naše dovednosti za primerne cene hrani in stanovanju.

Ljubeznivost domačinov in širokogrudnost našega naroda je nadalje tudi privlačna sila za vse, ki potujejo v našo zemljo na oddih. Lepo vedenje posameznika kakor celote ustvarja naši podobi tisto lepoto, ki je potrebna vsakemu napredu na tem polju. Zavedati se moramo, da je dobra vzgoja čezdalje važnejši činitelj tujskega prometa. Od nje zavise moralne in materialne posledice.

V kraje, ki slovijo po pretepih, pobojih in sl., nihče rad ne zaide. Čeprav radi posameznih slučajev ne smemo generalizirati, ustvarjajoč slab glas o našem narodu, kar smo v našem listu že večkrat upravičeno grajali, moramo pa vztrajati na zahtevi, da ukrenejo lokalni faktorji kot čuvarji javnega reda in poštenja vse potrebno, da izrodek iz našega naroda iztrebimo, koristili pa tudi tistim nepoboljšljivim posameznikom, ki v današnjih težkih in kritičnih časih brez večno zapravljajo težko prislužene denarce, a zraven ugonablajo tudi zdravje. V vse ozirih je takšna »samopomoč« celoti korist, v korist predvsem glede na naš tujski promet, ki bo postal v bodočnosti, če se bomo znali dobro obrniti, naša zlata jama.

Tedensko zrcalo

Notranje volitve in politika

Na taboru pri Sv. Trojici v Slov. gor. je govoril tudi notranji minister dr. Anton Korošec. O notranji politiki in volitvah je izjavil naslednje:

»Z ozirom na našo notranjo politiko se lahko pohvalimo, da smo zanesli v notranje razmere pomirljivost, strpljivost, mir in red. Mi smo od svoje strani ustvarili vse predpogoje za mirno rešitev vseh notranjih problemov, ki si jih upamo rešiti, ako ne že načelno pred volitvami, pa gotovo po volitvah.

Kdaj bodo volitve? Na to vprašanje se še danes ne more odgovoriti. Lahko pa rečemo s sv. pismom: »Bodite pripravljene, kajti ne vemo ne ure ne dneva.« Gotovo pa je, da volitev jutri še ne bo kakor je rekel predsednik vlade v Južni Srbiji.

To izjavo dr. Korošca pa Peter Rešetar v »Slovenskem gospodarju« takole komentira:

»Na taboru pri Sv. Trojici je notranji minister dr. Korošec povedal, da bodo volitve v državni zbor tedaj, ko bo žito pod streho, ko bo krompir skopan in vsi pridelki spravljani ter bodo ceste proste, da bomo lahko šli na volitve. Ker pa se JNS volitev boji, je sedaj naročila svojim pristašem, naj kar pustijo na njivi korožo in krompir, da še ne bi bilo volitev in da ne bi prehitro prišlo spoznanje v Beogradu, da je sedanja JNS samo še po milosti zakona in volitev leta 1935 na svetu.«

Nemški načrt

Angleški časopis »News Chronicle« je pred dnevi objavil naravnost senzacionalno vest o tajnih načrtih Nemčije v Španiji in Portugalski. Svoje informacije je ta list črpal iz nekega predavanja, ki ga je imel v zaključnem krogu ljudi nek visok nemški častnik. Omenjeni angleški časopis navaja, da je sedanja španska državljanska vojna »odlična vojna preiskunja in šola za Nemčijo«, poleg tega pa tudi prekrasna zmaga nemške politike in diplomacije. Smisel sedanje vojne v Španiji je predvsem v tem, da dobi Nemčija nasproti Franciji v Španiji in pa kasneje tudi v Portugalski primerna strategična vojaška oporišča. Španija naj bi bila nekako oporišče proti Franciji, Portugalska pa oporišče proti Angliji. — Te vesti so seveda v Nemčiji silno neugodno odjeknile. Iz vseh mest so jih zavrnil kot neresniče in izmišljene.

Proti blokom in frontam

Na taboru pri Sv. Trojici je minister dr. Korošec izjavil tudi naslednje:

»Z vsemi sosednimi državami hočemo živeti v miru in prijateljstvu. Maloštevilni kratkovidni ljudje sicer želijo v zadnjem času, da bi naša država šla v neke bloke in fronte. Za te fronte bi hoteli, kakor izjavljajo, preliti celo zadnjo kapljo krvi, a kolikor jih poznamo, ne svoje krvi, ampak drugo. Širokoustneži so ponavadi slabi junaki. Tudi o naših frontaših v Španiji nismo čuli posebnih junaštev niti s njihovih lastnih samohvalah. Sicer pa si bomo s temi španskimi junaki kmalu strogo pogledali iz oči v oči, ker nam jih sedaj vračajo.«

Bratstvo pri nas in pa ČSR

Razmere, ki se razvijajo pri nas med takozvanima dvema taboroma, so naravnost porazne za slovensko skupnost in slogo. Iz razumljivih razlogov nam ni mogoče navajati v nebo vpijočih slučajev, s katerimi se pri nas zastuplja ozračje in ki v nobenem pogledu ne morejo nuditi mladi generaciji vzpodbudnih vzgledov. V pogledu strpljivosti in bratstva ter sloge bi se pač lahko tudi kaj naučili od češkoslovaških Orlov in Sokolov.

Ko so se vračali iz ljubljanskega mladinskega tabora čl. Orli, so jim bili na meji ob prihodu v domovino prirejani prisrčni in topli sprejemi. Iz Ljubljane se vračajoče Orle pa niso zagrizeno pozdravljali samo in izključno Orli, ampak jih je sprejela in pozdravila vsa javnost brez razlike. Čudo, čudovito, za naše pojme malone nerazumljivo: prisrčno so jih sprejeli in pozdravili tudi čl. Sokoli, poudarjajoč njih zasluge, ki so jih doprinesli s svojim sodelovanjem na mladinskem taboru v Ljubljani v prid slovenskemu bratstvu.

Na češkoslovaškem zaradi tega ni nastala nobena »afera«. Nikomur še ni na kraj pameti ni prišlo, da bi štel, koliko je bilo teh in teh, ali pa da bi objavljali počlobe o teh in teh itd. Drug z drugim so se složno veselili uspehov in koristi, ki so jih doprinesli za utrditev slovenske vzajemnosti.

Cerkev v Veliki Nemčiji

Vatikansko glavno glasilo »Osservatore Romano« objavlja pod naslovom

Mariborski problemi

Kričeča potreba Maribora: nov most

Nobenega dvoma ni, da je bila regulacija mariborskega Glavnega trga nujno potrebna. Spričo velikega javnega dela, ki je zvezano s to regulacijo, bi človek mislil, da se bo v bodoče ves mariborski promet med obema bregoma Drave odigraval za vso bodočnost samo na tej točki, to se pravi preko sedanjega državnega mostu. Že sedaj smo pričeli, da se ves promet odvija le na skrčenem delu transverzale, ki jo pravzaprav tvori Koroška cesta in Tattenbachova ulica. Ta razvoj pa ne more obroditi nič pametnega, ker so mu postavljene jasno začrtane meje. Ena teh meja je državni most sam, ki danes že s težavo požira množice pasantov, kolesarjev, motociklistov, osebnih in tovornih avtomobilov, poleg tega pa še ves mestni in privatni avtobusni promet. Tudi »pešpot« na državnem mostu je skoro preozka, tako da bi bilo treba misliti na razširjenje iste na ta način, da bi se vsaj v območju železne konstrukcije podajšali obe »platformi« s posebnimi nosilci na zunanji.

Vse to pa seveda ne more nadomestiti drugega mostu preko Drave. Maribor potrebuje drugi most, ki bo razbremenil državni most tako glede pešcev kakor tudi drugih vozil, tako da bi bil državni most po zgraditvi drugega mostu prvenstveno pridržan avtobusnemu prometu in prometu z vozili sploh.

O tem, kje naj bi stal novi most, so si Mariborčani — poklicani in nepoklicani — že dovolj belili glave. Veliko diskusijskega prahu je svoječasno dvignil pro-

Maribor potrebuje otroško bolnišnico

Mesto Maribor šteje 34.000 prebivalcev. Z okoljskimi, še ne inkorporiranimi obččinami šteje Maribor okrog 50.000 duš. Nobenega dvoma ni, da igra Maribor kljub demontiranju nekdanje oblastne samouprave še vedno prav veliko vlogo, saj je to severno-zapadno središče Slovenije uprav radi velike oddaljenosti Ljubljane poklicano, prevzeti celo vrsto nalog zlasti na zdravstvenem področju. Ogromen del nekdanjega oblastnega teritorija gravitira brez dvoma proti Mariboru. Mariborska javna bolnišnica jedva premaguje bolniško frekvenco in zato je vse hvale vredno, da so spravili nove trakte tega zavoda pod streho. Sedaj bi se morala čimprej najti sredstva za dogotovitve započete delo, kajti 20milijonsko posojilo, ki ga misli dobiti banska uprava dravske banovine pri Središnjem uredu za osiguranje radnika bi se izplačalo baje šele drugo leto. Tako je zamujeno zopet eno leto. Interesi vsega prebivalstva zahtevajo, da preskrbi banska uprava za končno izgraditev novih traktov mariborske javne bolnišnice potrebna sredstva pri Drž. hipotekarni banki ali kje drugje, saj bi pa tako nujno posojilo lahko vrnila dotičnemu državnemu zavodu.

Eden sme, drugi ne sme

Dvo no merilo morale

Človek, ki zasleduje zunanje politične dogodke v Evropi in Aziji, a tudi drugod, zadene na polno dogodkov, nad katerimi si beli in beli glavo, a jih ne more razumeti. Če se zamislimo samo nad Španijo, ali na drugi strani nad Kitajsko, že stopa ta nerazumljivost pred nas: odkod ta čudna logika, da sme eden vse, drugi pa nič. Recimo v Španiji: upornikom proti zakoniti, tedaj od Boga samega postavljeni vladi, ker izvolilo jo je ljudstvo, smejo i prvi i drugi pomagati z orožjem in vojnim materialom in »prostovoljci« odkrito, pred očmi vse Evrope — in vse je v redu. Nič ne protestira. Ako pa bi kdo pomagal, četudi samo moralno, zakoniti vladi, ki je pred nasilstvi i prvih i drugih tako rekoč v obrambi, boreč se za najosnovnejše človečanske pravice, katere reakcija in nasilje i prvih i drugih ogroža, tedaj se razburjajo i prvi i drugi, kakor da jim gre za kožo. Tako torej: enemu je dovoljeno vse, drugemu pa figo! Ali more tedaj človek, ki še vsaj nekoliko veruje

»Verski položaj v Nemčiji« daljši članek, v katerem so zbrani poleg drugega tudi mnogi dokumenti nadškofa Konrada Gröberja iz Freiburga, s katerimi dokazuje nadškof, kako se v Nemčiji postopa s katoliško cerkvijo. Članek navaja med drugim:

»V Nemčiji je versko katoliško izživljanje zelo onemogočeno. Vseposvobod se razširjajo letaki in najrazličnejši material kot propaganda proti katoliški veri. Samo v diocizi Freiburg je v letu 1937 izstopilo iz katoliške vere 3317 oseb. O verski svobodi sploh govora ni. Zapirajo se cerkve, posameznim osebam se pre-

jekt, ki naj bi bil zvezal Melje s Pobrežjem, projekt, ki so ga zelo zagovarjali razni občinski očetje in drugi interesenti na Pobrežju. Tudi Meljčani so se zanimali iz razumljivih razlogov za ta projekt, in sicer z edino izjemo: brodnikom, ker bi mu nov most za vedno odnesel brod po Dravi.

Bilo kakor bilo: problem drugega mostu je tu in ga niti mestna občina, niti okoliške občine zlahka ne bodo spravile na dolgo klop. Da je most nujno potreben, je izven dvoma, vprašanje pa ostane odprto, kje naj bi se drugi most čez Dravo zgradil. Najprimernejše mesto bi bilo vsekakor na višini Kopališke ulice. Tu so terenske in višinske razmere obeh bregov najpovoljnejše, razum tega bi novi most direktno spojil Kopališko ulico in državno cesto proti Ljubljani. Preko tega mostu bi lahko speljali v slučaju zgraditve ves tranzitni avtomobilski promet med Nemčijo in Italijo, s čimer bi zelo razbremenili sedanji državni most. Pomisliti je treba, da je Maribor mesto, ki šteje z okoljskimi obččinami že skoraj 50.000 ljudi. En samcat most preko Drave je popolnoma nezadosten. V Melju bi prišel tak Most v poštev šele tedaj, če bi Maribor ulico zvezali s pomočjo posebnega viadukta izpod železniškega nasipa tako, da bi potem bilo Melje samo bolj pristopno za promet s centrom mesta. Tisti, ki so poklicani o tem razmišljati, naj ne pozabijo, da je potreba po drugem mostu v Mariboru postala kričeča.

Maribor potrebuje otroško bolnišnico

du v trenutku, ko bi ga prejela s strani SUZOR-a.

Glede tako prepotrebne povečanja mariborske javne bolnišnice bi bilo pripomniti zelo mnogo. Mi sicer ne vemo, v koliko in za koliko dobo let bo zadoščalo dosedanje povečanje, vemo pa, da s tem ni rešen problem, ki se postavlja z vso resnostjo: problem mariborske otroške bolnišnice v vseh njegovih oddelkih. Taka bolnišnica bi sprejemala decov ne le iz mesta, nego od blizu in daleč, in sicer v glavnih svojih oddelkih. Znano je, da mora deca danes ležati v bolnišnici v skupnih sobah z odraslimi. Naj bo vzgoja otroka doma in v šoli še tako dobra, v bolnišnici slišijo otroci obojega spola od strani odraslih marsikaj, česar ne bi smeli slišati. Tako se često polagajo prve kliče moralne izpriženosti. Če hočemo, da bo mlada generacija obvarovana takih možnih uplivov, je nujno potrebno, da zgradimo otroško bolnišnico v obliki samostojnih traktov sedanje Javne bolnišnice v Mariboru. To bi bilo veliko delo v korist moralnega dviga tiste naše mladine, ki je vsled boleznih primorana k zdravljenju v javnih zdravstvenih zavodih.

7 dni

svetovne politike in dogodkov

□ Iz kitajskega posojila v Angliji v znesku 20 milijonov funtov ne bo nič. Anglija ej to posojilo odklonila, ker si noč enakopati sovražstva Japonske.

□ Japonska je uradno razglasila, da mednarodne svetovne razstave in svetovne olimpijade l. 1940 v Tokiju ne bo, ker do takrat predvidoma še ne bo konca vojne s Kitajci.

□ Francoski ministrski predsednik Daladier je imel te dni na nekem banketu govor, v katerem je opozoril na nevarnost, ki je letos pretela evropskemu miru. Prvič je Daladier priznal, da je poleg Francije in Anglije prispevala k miru tudi Nemčija.

□ Na teruelskem bojišču je pričela nova ofenziva, ki jo vodi general Varela z velikim uspehom. Valencijo že izpraznjujejo.

□ General Franco je napovedal za drugo obletnico državljanske vojne dne 18. i. m. manifest na ves španski narod.

□ Venezuela se je nasitila članstva v Društvu narodov in je izstopila iz tega društva.

□ Turčija bo izsella iz romunske Dobrudže 12.000 svojih rojakov, ki se nameravajo naseliti v Anatoliji in v evropskem delu Turčije.

□ Ameriški predsednik Roosevelt bo baje v tretji kandidiral za predsednika USA. Prihodnje dni bo Roosevelt v Kaliforniji baje podal važno izjavo o svoji zunanji politiki.

□ Francosko-nemška trgovinska pogajanja so bila te dni v znaku nekake atmosfere zblizanja uspešno zaključena. Francoski trgovinski minister je ob tej priliki preredit slavnostno kosilo, ki so se ga udeležili člani obeh delegacij in razne visoke osebnosti.

□ V znaku novega zblizovanja med Anglijo in Nemčijo je povabil angleški ministrski predsednik Chamberlain novega nemškega veleposlanika Dirksena na kosilo.

□ Zasedba otočja Paracelsus je postala kamen spodbite med Francijo in Japonsko. Japonci odkreajo Franciji pravico zasedbe z motivacijo, da je ta otok nesporno kitajski.

□ Švicarski novinarji so na obnem zboru svojega združenja sklenili izstop iz Mednarodne novinarske organizacije.

□ Med južnoameriškim republikama Bolivija in Paragvaj je bila te dni podpisana mirovna pogodba glede pustinje Gran Chaco, ki je znana po obilnih ležiščih petroleja.

□ Obvezno civilno poroko je nemška vlada uvedla s posebnim zakonom tudi za avstrijsko ozemlje. Stari zakonski predpisi, po katerih je katoliški zakon neločljiv tudi po formalni ločitvi zakoncev, so odpravljeni.

□ Sovjetska Rusija letos ne bo prirejela vojaških manevrov, ker se ji vsled notranjepolitične napetosti ne zdi primerno, koncentrirati velike edinice.

□ V Nemčiji letos tudi ne bo manevrov, kar pa utemeljujejo s tem, da nočejo z vojaštvom poškodovati njih, traktorov itd. Kot nadomestilo bodo sledile manjše vaje in velike parade v Nürnbergu o priliki kongresa nacistične stranke.

□ Pogajanja za prijateljsko pogodbo med Sirijo in Turčijo se pravkar vrše na pobudo Francije v Ankari.

□ Šef generalnega štaba italijanske fašistične milice, general Russo, se pravkar mudi v Berlinu. General Russo je vrnil obisk šefa štaba nemške SA, Lutzeja.

□ Trgovinska plovba je v palestinskih lukah nemogoča, ker so te luke zasedle vsled novih nemirov angleške vojne ladje, ki tam sedaj izkrcavajo vojaštvo.

□ Palestina je postala pravcati peklenki hotel. Nemiri, poboji, borbe med Arabci in policijo so na dnevnem redu. Anglija hoče s silo vzpostaviti mir in red, zato pošilja v Palestino nova ojačenja mandatski eksekutivi.

□ Manjšinsko vprašanje na češkoslovaškem namerava rešiti praška vlada po obvestilih iz Londona na ta način, da bo v kratkem predložila manjšinski statut narodnemu predstavništvu, in sicer brez ozira na pogajanja s predstavniki narodnih manjšin.

□ Angleški kralj Jurij VI. je pred par dnevi zbolel za influenco. Nekaj dni je moral ostati v postelji. Njegovo stanje se hitro izboljšuje.

□ Za takojšnje sklicanje mednarodne konference za rešitev židovskega vprašanja se je zavzel kongres menarodnih li za Društvo narodov v Kopenhagenu.

□ Del italijanske mornarice bo te dni posetil Beirut. V političnih krogih v Antiohiji pripisujejo temu obisku veliko važnost.

Tudi Belgijci hočejo biti na vse pripravljene! Pred nedavnim so v Bruslju priredili letalski napad in portiletalsko obrambo civilnega prebivalstva. Takrat ste videli po ulicah vse polno prizorov, kakršnega predstavlja naša podoba.

Za dom in pridne roke

Materinstvo in vzgoja

Matere, poučite svoje hčere! Povsod, v mestu kakor na deželi, je navada, da matere svoje hčere kolikor mogoče dobro vzgojijo, nauče nekoliko kuhanja in splošnih gospodinjstkih znanosti, da, skušajo jih celo v gmotnem oziru kolikor mogoče pripraviti na zakon. A skoraj vse matere grešijo nad svojimi hčerkami v enem pogledu, to je ne poučijo jih pravilno in pravočasno o raznih resnih in potrebnih življenjskih vprašanjih, predvsem o vprašanjih, ki zadevajo deklet kot poznejšo ženo in mater. Še bolje je rečeno, da večina mater svojih hčera sploh o tem prav nič ne pouči, tudi nepravilno ne. Saj verjamemo, da to materi ni lahka stvar. Neka sramežljivost, ki pa tu ni na mestu, ji ovira odkrito besedo. Materi je neprijetno pred svojo doraščajočo hčerko nadenjati tako kočljiva vprašanja. Nerodno je njej, a nerodno ji je tudi radi tega, da bi hčerko spravila v zadrego. To pa ni prav. Med materjo in doraščajočo hčerko bi morala vladati neka zaupnost in prijateljstvo. Nekatero matere pa si mislijo: ah kaj, premlada je še in ji še ni treba tega vedeti. Ne, mati, ni tako! Ti moraš ujeti pravi trenutek pri svoji hčerki, da jo poučiš, ne čakaj, da bo ne vem kako stara, kajti medtem bodo opravili ta posel drugi ljudje; ki ji bodo podali vsó to sicer potrebno znanje na grd, ogaben in mogoče celo neresni-

čen način. Kolikokrat je mlademu dekletu napačno podano pojmovanje ženskega življenja, pomešano s strupom, pokvarilo celo življenjsko pot! Že preden dobi deklet menstruacijo ali mesečno perilo, mora pričeti mati z vzgojo žene v svoji hčerki. Ali ni neumno, če se dekletu lepega dne pojavi ta izprememba, a ona ne ve, ne čemu, odkod in zakaj. Ne ve, kaj bi si začela, kako bi si pomagala, in mnogo deklet se pri tem prvem pojavu menstruacije zelo pokvari. Materi ne pove, ker ji to brani ona napačna sramežljivost. Tu mora biti mati pametnejša in že poprej hčerko pripraviti na to. V prvi dobi menstruacije mora posvetiti materi veliko pažnjo tudi duševnemu stanju svojega otroka, kajti znano je, da ta, odrasli ženi popolnoma naroden pojav, jako potare in omaloduši mnoga dekleta. Druga, važna naloga matere pa je, da svojo hčerko seznaní s tem, kar jo čaka v zakonskem življenju. Po drugih osebah pridobljeno znanje o tem je navadno tako umazano, da lahko mladi ženi v telesnem in duševnem oziru zelo škoduje. Ni dovolj, če si mati misli: saj meni tudi ni moja mati ničesar povedala, pa sem le dobro in srečno živela. Toda tudi takšna mati mora priznati, da bi ji bilo še boljše, če bi bila o vsem vnaprej poučena. In upoštevati mora tudi to, da mogoče njena hči ne bo imela v življenju

toliko sreče, kolikor je je imela ona sama.

Ako nam bodo dale matere dobro vzgojenih in pravilno za življenje pripravljenih hčera, bomo imeli dobre in zdrave žene, zdrave matere in enako potomstvo. (Dalje.)

Praktičen način vkuhanja

Vkuhanje sadja je draga stvar. Večina gospodinj mora sadje kupiti, vsaka pa mora kupiti sladkor in tu in tam dokupiti tudi nekaj kozarcev za vkuhanje. Sadje končno ni tako drago, a zelo drag je sladkor in premnoga gospodinja ga ne more kupiti večjo množino naenkrat. Vsaka bi pa hotela, da si pripravi za zimske mesece nekaj konzerviranega sadja. Neka gospodinja je našla izhod iz tega vprašanja. Priporoča pripravljene dušenega sadja brez sladkorja, sladkor pa pozimi sproti po potrebi dodajamo. Ta način vkuhanja je mnogo enostavnejši in povzroči le malo dela, a daje sadju večjo trajnost, kajti sadje po njem ne vre in ne more postati plesnivo. Za pripravljene dušenega sadja lahko uporabimo vsakovrstne kozarce. Če nimimo onih s patentiranim zapiranjem, lahko uporabimo pokrove z gumijastimi obroči ali pa tudi samo pergamentni papir, toda v tem slučaju moramo poprej papir in vrvice zmočiti, da se pozneje, ko se osuši, napne.

Kozarce za vlaganje je treba najprej ožveplati, in sicer tako, da držimo odprtino kozarca nad gorečim žveplom. Nato naložimo suho sadje v kozarec, a moramo paziti, da nam žveplo ne uide iz njega. Sadje naložimo tesno do roba. Veliko sadje razrežemo na polovico ter damo zraven samo eno jedro, ki ga olupimo. Pri razrezanem sadju mora biti okrogli del obrnjen navzgor. Kozarec stresamo, da se vleže sadje čim tesneje. Ko je steklenica polna, dodamo malo salicila in jo takoj zapremo. Napolnjene steklenice položimo v večjo posodo s hladno vodo in jih obložimo s cunjami ali časopisnim papirjem. Nato pristavimo k ognju. Voda naj potem počasi vre tako dolgo, dokler ne izstopi iz sadja toliko soka, da sadje prekrije. Steklenice je treba večkrat pretresti, da se sadje sesede. Ko je soka dovolj, odstavimo, in pustimo, da se vse skupaj v vodi ohladi.

Na ta način vkuhanu sadje uporabljamo pozimi za kompote in dodatke k raznim močnatim jedem. Sok odlijemo, sadje pa kuhamo s sladkorjem, da se zgotovi. Ako hočemo kompot, potem seveda soka ne odlijemo, ampak dodamo sladkor in le segrejemo, ker kuhati ga ni več treba. Omeniti pa je treba, da se sme za ta način konzerviranja uporabljati res le lepo, zdravo in predvsem suho sadje.

Gojenje gozdnih jagod v vrtu

Znano je, da so izmed vseh jagod gozdne jagode najboljše. Ljubitelje jagod bo gotovo razveselilo dejstvo, da lahko gozdne jagode gojimo tudi v vrtu. Ob

robu gozda izkopljemo zdrave jagodne sadike v mesecu avgustu ali septembru in jih vsadimo v dobro pognojeno vrtno grede. Že v naslednjem letu te jagode bogato obrodijo. Jagode imajo velikost srednje debele češnje. Ne samo, da so gozdne jagode po svojem okusu mnogo boljše od vrtnih, tudi sicer imajo razne vrednosti. Gozdne jagode namreč rastejo na visokih pecljih in se radi tega ne valjajo po zemlji, kjer prične sad kaj rad gniti. Razen te svoje višine pa se jagode tudi težje dosegljive polžem, ki jih kaj radi obžirajo. Gozdne jagode pa so tudi bolj odporne proti rastlinskim boleznim in poznemu mrazu, nego vrtno jagode, ki so postale občutljivejše. Pri skrbnem negovanju postanejo te gozdne jagode v vrtu do štirikrat tako debele kakor so bile v gozdu. Vedno pa obdrže prijeten duh gozdnih jagod.

KUHINJA

Zelenjavna juha. Različno zelenjavo drobno zreži in daj v mast, v kateri si poprej oprazila nekoliko čebule. Duši nekaj časa in počasi zalivaj z juho (kostno juho, peteršiljevko), dokler se zelenjava ne zmehča. Nato zelenjavo pretlači, daj v prežganje, ki si ga naredila na surovem maslu, po potrebi zalij in osoli.

Prikuha iz stročnega fižola. Stročni fižol očisti in drobno zreži. Skuhaj ga v slani vodi. Napravi prežganje, v katerega daš nekoliko sesekljane peteršilja in česna. V to prežganje vlij fižol z vodo vred. Osoli, opopraj, prilij malo kisa in ko je prikuha gotova, lahko dodaš žlico kisle smetane.

Prikuha iz buč. Za to prikuho lahko vzameš podolgovato jedilno ali pa navadno okroglo bučo. Bučo olupí, izloči seme, bučno meso pa nastrežaj, osoli in pusti stati, da izstopi voda. Medtem napravi prežganje. Buče ožmi, jih daj na prežganje, nekaj časa duši, zalij z nekoliko kisa, nato pa z vodo. Pusti četrt ure vreti. Ko je prikuha gotova, lahko dodaš žlico kisle smetane.

Mineštra s karfiolo ali smetano. Cvetačo razlomimo v majhne koščke. Na maslu ali masti oprazimo nekoliko drobno sesekljane čebule, dodamo nato cvetačo, zalijemo z malo juhe in dušimo tako dolgo, da postane cvetača mehka. Nato prilijemo juho, v kateri smo kuhali približno četrt litra rižapremešamo, še malo prekuhamo in postavimo jed na mizo. Servira se lahko s parmezanom.

Pečena telečja jetra. Jetra dobro preslanimo. Daj v posodo za pečenje mast, v njo pa drobno sesekljane čebule in limonine lupine. V to položi preslanjena jetra. Peči v pečici in zalivaj z mastjo ali maslom, popraši z moko, polij z žlico kisle smetane, limoninim sokom in juho ter pusti, da se to vse prekuha. Pred serviranjem omako pretlači in polij čez jetra.

Dušen grah. V posodo daj nekoliko surovega masla ali masti, nato lepega zelenega graha ter nekoliko soli. To duši na zmernem ognju in zalivaj po potrebi z juho. Proti koncu dušenja popraši grah z moko, nekoliko osladi in dodaj žlico drobno sesekljane peteršilja. Grah, kakor peteršilj, ne smeta izgubiti pri dušenju svoje zelene barve.

SOTRUDNIKE IN DOPISNIKE prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do vsake srede v tednu.

Tudi beda uradniškega stanu kliče

Rešite uradnike dolgov!

V času, ko strada kmet, ko delavec vodi v družbi ogorčene borbe za svoj boljši položaj, ko obrtnik s strahom zre v čezdalje hujšo konkurenco industrije, ko vsi vsestransko razmišljamo, kako bi ustvarili narodu lepše pogoje življenja, se moramo zamisliti tudi nad življenjem tistega sloja prebivalstva, ki nekako oddaljen od živnega vrvenja delovnega ljudstva sameat preživlja težke in črne dneve, ne vedoč, kako bi si pomagal, da bi si mogel boljše pogoje življenja priboriti. Ta sloj, ki je vse pomoči potreben in ki ga imamo v mislih, je naša uboga uradniška para.

Res je, slovenski stanovski listi raznih uradniških združenj stalno opozarjajo na potrebe uradniškega stanu, toda so široki javnosti manj znani ali dostopni. Slovensko dnevno časopisje, čeprav tvori uradniški krogi, polaga na probleme našega uradništva bore malo pozornosti. In tako ni čudno, da je slovensko delovno ljudstvo z uradniškimi sloji nekako razprt in da ne ve za njegove težave, zadevajoče naravnost eksistenco in golo življenje, nač pa vidi tu in tam v tem nekoliko »bolje oblečenem« stanu dobro situirane, gmotno podprte ljudi, ki od presitega življenja že ne vedo več, kako bi se obnašali... Ne, tako mnenje je zmotno in zato nikakor ne bo odveč, če spregovorimo o zadevi nekoliko več besedi.

Splošno siromaštvo in »nerodni časi«, v katerih nam je treba živeti, so stvorili neko čudno gledanje drug na drugega, kar sožitju naroda gotovo ni v dobro, kaj šele v korist. Ker pa smo se končno ven-

darle »dokopali« že tudi pri nas do edinega pravega načela, da je vsako delo, ročno ali duševno, s kladivom ali peresom, častno in človeškega dostojanstva vredno, da prav za prav nobenega dela, posebno kinteskega ne, ne smemo obravnavati kot »hlapčevsko delo«, je torej nujno, da v povezanosti sodobnega življenja tudi življenjska vprašanja vseh stanov merimo z enakim merilom: da torej ne bomo priznavali nobenemu stanu kakih posebnih privilegijev, niti kak stan radi namišljenega »hlapčevskega dela« podcenjevali, ali obratno, kar se včasih tudi dogaja. Zavedamo se, da smo vsi ustvarjeni po isti podobi božji in da nam lebdí pred očmi samo eno bitje: **človek!**

Uradniški stan je igral v zgodovini slovenskega naroda pomembno in svojevrstno vlogo. Sicer se je od naroda vedno nekako »razločeval«, tvoreč slovensko »meščanstvo«, bil pa je tudi zares nekoč dobro »podložen«, t. j. dobro gmotno podprt, da je v vrstah preprostih ljudi vedno predstavljal nekakšen »ideal«. Že kot »navaden« nižji državni nastavljenec je človek mnogo pomenil, in našemu preprostemu ženstvu je bila n. pr. poroka, recimo z železničarjem ali pismonošo, takšen »ideal«, saj je taka poroka nudila vse — stransko preskrbo in nazadnje, na stare dni, še »penzion«, ki se je zdel še celó zelo imeniten. Blagrovani so torej ežnsko, ki je dobila za moža državnega nameščanca, ker se je obetalo ugodno življenje, sicer ne bogato, toda dobro preskrbljeno, kjer ne bo treba stradati. Kak višji uradniški položaj je bil seveda še bolj imeniten in deklet je napravilo

»dobro partijo«, če se je zvezalo v sv. zakonu s tem ali onim državnim uradnikom. Mnenje, da je ljudem na drugem bregu, v varnem pristanu državne službe, najlepše postlano, se je držalo skoraj vse čase, ponekod tudi do današnjih dni, ko bi mogli o vsem drugem na tisoč načinov razpravljati, ne da bi jemali v obzir za današnje čase bajko o dobro postlani postelji. Bodi, kakor je bilo, toda za današnji čas nam je mogoče prikazati le na bedo, ki skrivoma gleda iz uradniških domov, kjer ogroža zdravje in življenje. Z nastopom gospodarske krize, ki je danes jačja kot je bila pred leti — saj jo tižji sloji še nikoli v vseh teh letih niso čutili tako hude kot v teh dneh! — je bil udarjen mimo drugih stanov najbolj uradniški stan: iz leta v leto so se nižale plače, ko se je življenje z vsakim dnem bolj in bolj dražilo, dokler ubogi uradnik ni utonil v dolgovih, iz katerih vije danes v ta čas obupno obupne roke in kliče na pomoč! V zamotanosti časa in v filmu naših dni leži morda vzrok, da na obupne klice nismo pravočasno obrnili pogledov in storili tega, kar bi bilo za ta delček našega naroda potrebno, to ie, nuditi mu pomoč!

Danes uradniški stan v zgodovini slovenskega ljudstva ne igra več kake pomembne ali svojevrstne vloge. Tisti časi so odšli v večnost in čas in razmere so ustvarile enakost skupnost in enodušnost slovenskega naroda — ustvarile so to enodušnost na kaj čudni podlagi: na siromaštvu in vsesplošni obubožanosti.

Nobenega stanu v družbi ne smemo podcenjevati, niti povzdigovati. Zato je izboljšanje življenja uradniških slojev enako važno vprašanje, kakor izboljšanje položaja kmetov ali delavcev. Do danes vprašanja izboljšanja življenja uradniškega stanu pri nas še nikdo ni načel —

prej bi se imeli nadejati poslabšanja... če pa bi kdor koli, nameščencem pomagati, pokazal vsaj dobro voljo, pa bi tudi imel priliko videti ogromno prezadolženost stanu, pri posamezniku in družini bedo, slabo, nezadostno hrano, slabo obleko, glad, nehiženška stanovanja (zdravih, dobrih stanovanj, ki pa so zato silno draga, si ne more privoščiti siromašen uradnik z mesečno plačo 800 do 1200 din!) in nikjer, nikjer zadovoljstva, ki bi kovalo lepo, tiho srečo, kakršno naj bo — saj še vedno trdimo tako! — podlaga moči in odpornosti države. Nad bedo bi se resno zamislil in ne pustil vprašanja čakati, da bi življenje ne uničilo še tega, kar je ostalo.

Z vprašanjem izboljšanja življenja uradniškega stanu se moramo torej ravno tako stalno pečati, kakor smo se pečali z vsemi našimi perečimi socialnimi zadevami. Dobrobit države zahteva, da so zadovoljni v mirnem sožitju vsi stanov. Mnogo smo se pri nas že pečali s kmetijskimi problemi, reševali smo kmetstvo vprašanje, vprašanje kmetjskih dolgov i. sl. Brez dvoma smo tudi nekaj ustvarili, pa naj je bil učinek uspešen ali ne. Predvsem pa bo treba najti sredstva, da se uradništvu, ki v celoti tiči do vratu v dolgovih, in sicer v strašnih dolgovih, pomore k pravočasni rešitvi nevarnih spon, ki ogrožajo veselje do življenja in dela ter ustvarjajo malodušje, pričetek propadanja.

—k.

Monakovska podzemna železnica — ogromno javno delo

V svrhu gradbe nove podzemne železnice v Monakovem (München) bodo morali 300.000 kvadratnih metrov cest »raztrgati« in zopet obnoviti. Novi glavni kolodvor bodo »potisnili« za cela 2,5 kilometra od dosedanjega mesta, da bi na ta način lepše povezali vse proge, ki vodijo iz Monakovega, tudi z podzemno železnico. Nova podzemna železnica bo dolga 25,5 kilometrov, speljana bo v dveh diagonalah. Podzemni kolodvori bodo oddaljeni eden od drugega 700 do 800 metrov. Kako globoko bodo razrovali za ta dela zemljo, se vidi po tem, da bodo na največjem podzemnem kolodvoru šli v globino 18 metrov, tako da bi lahko v to ogromno »luknjo« prav mirno pospravili petnadstropno hišo. Poleg zemlje, s katero bodo pozneje zopet zasipovali — te zemlje bodo izkopali 2.700.000 kub. metrov — potrebujejo za to ogromno delo 1.750.000 kub. metrov betona, 510.000 ton cementa ter 2,2 milijonov kub. metrov peska. Za zgradbo bodo rabili 200.000 ton jekla in 150.000 ton drugega železja. Podzemna železnica bo imela predore v višini 5 metrov in širini 9 metrov. Ogromna dela še čakajo projektante in udeležene gradbene družbe v pogledu na preložitev aznih kablov, cevi itd. V vsaki smeri bo lahko vozilo 40 vlakov na uro. Nanjmanjši vlak bo imel dva vagona v skupni dolžini 35 metrov, najdaljši pa osem voz v dolžini 140 metrov, ki bo imel 480 sedežev in stojišč.

Bilanca pariške svetovne razstave: 1274 milijonov frankov deficita.

V Parizu so pravkar obelodanili finančni efekt pariške svetovne razstave. Računali so sicer z deficitom, vendar ne s tako poraznim, saj znaša primanjkljaj nič manj kot 1274 milijonov francoskih frankov.

Steklo in žreblje je jedel ...

V Lincolnu v Angliji je zasačila neka mati svojega triletnega sinčka, ki je pravkar pojedel zadnji ostanek stekla od žepne ure. Fantka so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu takoj dali surovega masla in bombaža, da se ne bi stene želodčka ranile s steklom. Pri rentgenizaciji so pa na svoje začudenje našli v želodcu otroka celo malo skladišče rislanih žebličkov, igel, prstanov itd. Skupaj so našli 23 predmetov. Fantek je že v »rani« mladosti po izpovedbi matere kazal naravnost perverzno simpatijo za take stvari.

Sovjetska rusija je podpržavila starinarne

Spričo velikega pomanjkanja obleke, čevljev, pohištva itd. v Sovjetski Rusiji je vlada v Moskvi sklenila podpržavljanje vseh starinaric. V Leningradu že imajo 23 velikih državnih starinaric. Ljudje stojijo v dolgih kolonah pred temi starinarnicami, da bi prišli ceneje do rabljenih stvari. Sedaj bodo otvorili v Leningradu še nadaljnjih 20 starinaric.

Bismarcka ne morejo glumiti

Ameriška filmska družba »20 th. Century Fox« se bavi pravkar s posnemanjem nekega sueškega filma, v katerem je predvidena tudi neka Bismarckova vloga. Omenjeni lik pa dela filmskim producentom velike težave. Nič manj kakor 800 gledaliških in filmskih igralcev se je prijavilo za to vlogo, toda niti eden ni odgovarjal zahtevam. Vlogo so radi tega črtali. Taka je »resnost« ameriškega filmskega ustvarjanja!

Mednarodna filatelistična razstava v Pragi končala z deficitom.

Kakor poročajo iz Prage, je končala mednarodna razstava poštinih znamk in drugih vrednotnic z deficitom, ki znaša pol milijona češkoslovaških kron.

Pred 20 leti umor ruske carske rodbine

V noči od 16. na 17. julija l. 1917. so boljševi ob prvem zletu ruske komunistične revolucije v Jekaterinogradu na krvav način umorili celo rusko carsko rodbino in

s tem glavne predstavnike rodbine Romanov. Na sliki vidimo carsko rodbino, kakor je izgledala tik pred umor. Na levi vidimo veliko kneginjo Olgo in Marijo, carja Nikolaja II. in carico, nadalje veliko kneginjo Anastazijo, carjeviča Alekseja in veliko kneginjo Tatjano. Po vojni so razširjali vest, da sta se veliki kneginji Anastazija in Tatjana zamogli rešiti. Toda Kolčakova armada, ki je vkorakala osem dni po umoru v Jekaterinograd, je izdala poročilo, da je v omenjeni noči bila umorjena cela carska rodbina.

Na drugi sliki vidimo carja Nikolaja II. posnetega par dni pred smrtjo. V ozadju eden izmed boljševiskih vojakov, ki so ga stražili.

Nazadovanje Francije na polju sporta

Znani francoski publicist Henry de Keryllis se bavi v listu »L'Epoque« z nazadovanjem Francije na polju sporta. Henry de Keryllis je mnenja, da Francozi na staviščih, v tovarnah in na sportnih prostorih tako dolgo ne bodo imeli pokazati kaj nadpovprečnega, dokler ne bodo voditelji države gojili »mistiko dela, podjetnosti in upravičenega ponosa«. Medtem ko v sosednjih državah delajo, pridigujejo v Franciji — tako pravi omenjeni avtor — počivanje in vsako nerazumevanje za častihlepje.

Propagandni marš židov

Kakor poročajo iz Varšave, je židovski odvetnik Rüppel dal inicijativo za propagandni pohod poljskih židov v Palestino. Marša se bo baje udeležilo 10.000 židov. Marširali bodo čez Romunijo, Bolgarijo in Turčijo. To čudno potovanje bo trajalo tri mesece.

Prometni izpit za kolesarje

Nikar se ne čudite! Tudi to je mogoče. Zalostno pri vsem tem je le to, da je bila ta koristna reforma uvedena sedaj kot prva te vrste v — Carigradu. Kolesar bo moral pokazati pred izpitno komisijo, da-li je tolikanj siguren, da si more tudi v največjem prometnem metežu rešiti svojo kožo s tehniko svoje vožnje. Izkazalo se je namreč, da je velik del prometnih nesreč pripisati uprav kolesarjem, ki večinoma ne poznajo disciplino, v mnogih slučajih pa tudi ne razpolagajo s tisto sretnostjo izmikanja in balansiranja, ki je potrebna za količkaj sigurno vožnjo. Bojazljivcev, ki v metežu ustvarjajo paniko, turška policija sploh noče pripustiti v promet.

SKRBI ZA »EDINOST«!

Vojaške vežbe angleške vojske. Pred nedavnim je imela 9. pehotna brigada na južni obali Anlije volike vojaške vežbe, pri katerih so sodelovala tudi letala in pa motorizirani oddelki vojske.

Zgodba o slovenskem fantu

HUDINJSKI

Janez Jurčič je postajal vsak dan nervoznejši. Ni čudno, so spočetka dejali znanci. Toplo sonce, vroč julij, ki sije na glavo, tu pa tam posejano s sramežljivo plešico, pa neznanost sopersa — vse to rahlja živce. Smehljali so se, grdavši, včasih za hrbtno soseda, tudi namignili o kaki Jurčičevi slabosti, grehah črne noči, ki jih je bilo vsepovsod polno; živci pa so iz dneva v dan bolj slabeli. Prekleti živci, je kletel gospod Janez, kletel pa je le zato, da so ga slišali drugi, o katerih je vedel, da bodo vsako izjavo podestorili, raznašajoč jo jadrno na vse strani. Zaka! hotel jih je vse po vrsti speljati na krivo kot, da ne bi sumili, čeprav so vedeli že vsi po vrsti, da je ... Tega se je najbolj bal. Tiste časi, je koval misli sam pri sebi, so neverjetno nevarni. Ne veš, kako se bo obrnilo. Za etarega sar ca je stvar se celo neprijetna. Dvignejo te, pa hajd drugam, a tvoje mesto zasede kak pritepenec, no, kako bi rekel, da se ne bi zameril sam sebi! Vseeno je, kaj zasede, kdor hoče; gotovo ja je, da se drugje ne bi Janez nikjer tako lepo počutil kot se počuti v ter trškem gnezdu. Gospod Janez je trepetal, ker je silne sunke trpel zavoljo fantovstva, dokler se ni odločil, končati nerodno stanje ... Kaj sonce, kaj vroči julij in neznanost

sopersa in zaporedno krokanje črnih noči! Fantovstvo, fantovstvo je temu vzgled nemu petdesetletniku jemalo živce. Preganjalk ga je na živo in mrtvo vago že tedne sem in kazalo ni in nič drugače, kot da napravi življenju konec, ali pa ... Kakor senca za človekom, si je domišljjal, da se plazi za njim sum. Sum se je rodil v njegovi glavi, dokler ni pogledal skozi oči v beli dan, da so jo otipali ravno tisti, ki ni želel, da bi vedeli. Zavedal se je nekrivde, zraven pa se je obnašal, kot da je največji zločinec. In živci so bili vsak dan slabši. Pred petimi meseci se je začelo. Godovali so in glavni govornik je slavil slavljence današnjega tisočkrat, kak vrl fant je. Živijo fant! — so zaploskali vinjenci in pili na zdravje. Kdo je pristal? »Kovaj tistemu govoru? Nihče ne ve in ne bo zvedel. Drugo jutro, ko je gospod godovnjak Janez prihitel v urad, se precej zmešan, kakor se slavljencu spodobi, ga je z jeznimi gubami na čelu sprejel g. šef in ne da bi čestital, spregovoril: — Vi veste, gospod Jurčič, da sem jaz v opoziciji proti sedanjemu režimu. Tudi ves e, da se bodo časi spremenili! Zaka! kaj ste tedaj preskočili v vladni tabor, ko ste tako dolgo vztrajali na naši strani?

Janez je prebledel. Ni razumel niti črke niti glasu. Buljil je v gospoda šefa, ne vedoč, kateri tabor je zapustil in v katerega je zašel. V taboru ni bil nikoli nobenem, razen v kaki gostilni. V grlu mu je nekaj zastalo, hotel bi nekaj povedati, a ni šlo naprej, beseda je obvisela na jeziku in čakala, kdaj se bo dalo skočiti sobesedniku v uho. Gospod šef pa je nadaljeval: — Saj bi vas razumel. Samec ste. Dobro, samec, in že nekaj let niste napredovali. Plačo imate majhno. Verujem, težko živite. Toda ali ste pozabili, da ste finfinger? Petdesetletnik! Petdeset let ste bili naše misli, našega duha, našega hribčka list, sedaj pa naj bi presedlali na drugo stran, takole, klobuk na glavo, z rdečim trakom pa krivčki in rdeči pas okrog trebuha? Oportunist ste! V najhujših časih zapuščate našo zastavo! Janezu se je zameglilo pred očmi. V prvem hipu se ni spomnil nobene zastave. A tako! V glavi se mu je zasvetilo. Zdaj je razumel. Gospod šef ga dolži, da je postal fant — slovenski fant. Kaj vražeca, ali ni morda tudi zares fant? Fant od fare je bil vse življenje — zdaj bo pa radi »fantovstva« moral nehati biti fant? Gospod šef se je umaknil v svoj oddelk, Janez pa je klecnil na bližnji stol. Tresle so se mu roke in vsega je polival pot. S tem dnem je začelo v njem glodati in je glodalo naprej, da mu je živce docela unčilo. Tisti dar. mu je minil s splošno slabostjo. Do drugega dne pa si je že to-

liko opomogel, da je potrkal pri šefu na vrata. Ni še utegnil odpreti ust, ko je g. šef že osorno spregovoril: — In še to, gospod Jurčič! Najbolj našo stranko boli, da ste svoj vstop k našim idejnim nasprotnikom praznovali z zdravicami in popivanjem. Nikar ne mislite, da bomo mi na to pozabili, ko pridemo na — — — Kadar je hotel odpreti usta, mu je šef že zlog prekinil, tako da se je žalosten obrnil in sedel za svoj stol k delu. Od tega dne se je začela zgodba z živci, a nihče prav za prav ni vedel, za kaj gre. Če je kdo v službi gospoda Jurčiča pohvalil z vzklikom: »Ej, ti si že fejšti fant!« ali če je za njim zahrepenelo katero zakona željno srce z glasnim vzdihom: »Ah, če bi bil Janez vsaj moj fant!« ze ga je pretreslo. Da ne bi bil zašel v neugoden duševni položaj, se je izognil vsaki družbi; trške koprnele je začel naravnost ignorirati. V začetku so ugibali, da je sonce vzrok tem čudaškim izpremembam, potem pa so izvedeli (vse se zve), da je prestopil k fantom. Čudili so se vseprek po trgu in še dalje okrog; k a ni slišal, so ga do neznanosti obrekovali. Janez pa je trpel politične muke in se prav po nepotrebnem (mi že vem, ki smo nepristranski gledalci!) razburjal. Nazadnje že ni več zdržal. Treba končati to zgodbo, ali pa — — — Začel je razmišljati sam pri sebi: Ali mi je sploh treba biti fant? To sramoto je treba odpraviti! In je šel in se pri prič — oženil!

Kis za vlaganje

Izdeltovanje likerjev, desertnih vin in sirupov ter žganjarna 4292

JAKOB PERHAVEC

MARIBOR, GOSPOSKA UL. 9 — TELEFON 25-80

Spirit za vlaganje

Vedno v zalogi: Rum, koniak, slivovka i. t. d. Na drobno! Na debelo!

Specialiteta
tvrdke

BRUNO MOSER

Zemun ili Mosejeva ul.
Telef. 37-5-55

Zastopnik:
FRANC VOGRIN
Maribor, Ma strova 15/1
Tel. 26-64

2500 Din rabite,
da zaslužite 1000 Din
mesečno doma.

Dopise:
„Anos“ Maribor
Orožnova 6
Priložite znamko

ali oglasi
beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; inse-
ratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za šitri-
rana pisma se
plača 10- din.
Za odgovor
je priložiti 3-
din v znamkah

FOX - Pasta

Kvalitetno čistilo za čevlje in usnje iz najlinejših voskov in originalnega francoskega balzam terpentina

Zahtevajte in uporabljajte samo FOX-kremo
Dobi se v vsaki boljši trgovini

Vse dame

rade kupujejo svilo za obleke
perilo i. t. d. pri
I. Trpin-u
Maribor, Vetrinjska ul. 15

Mura, Sotla, Savinja, potoki in hudourniki opozarjajo!

Ne pozabimo narodnih nesreč

Narodna nesreča je vsakojaka. Narodna nesreča je že lahko »narodni voditelj«, ki »vodi« narod v propast. Narodna nesreča je lahko lenoba, fatalizem, alkoholizem, boleznj itd. Kaj vse bi lahko našli! Toda so nesreče, kojih okoliščine so nepredvidene in udarijo človeka kljub njegovj največji pridnosti in požrtvovalnosti. Pri nas jih je mnogo. Za enkrat se bomo ustavili ob neprestano ponavljajočih se povodnjih hudournikov in rek. Opozoriti hočemo na stvar, ki je sicer jasna, kadar narod v povodnji tone, o kateri pa pozabimo, jedva smo se obrnili na drugo stran, misleč, da ni več aktualna. Niso namreč povodnji same tista nesreča, ki narod leto za letom prizadevajo, temveč v bistvu njih posledice, upostošenje dela, uničenje rasti, do žalostnega konca, ki mu pravimo: lakota!

Dejstvo je, da so povodnji na zemlji slovenski vsako leto silovitejše. Takrat, ko poplavlja voda rodovitna polja, mlado rast, nepokošene travnike i. dr., o stvari mnogo pišemo — jedva voda splahne, zadeva čaka »rešitve« spot do druge povodnji. Za olajšavo v težkih dneh nudimo iz javnih sredstev ali iz sredstev humanitarnih društev lepe vsote denarja, tudi nekateri posamezni rodoljubi žrtvujejo težke tisočake — toda vsa ta pomoč je kakor kaplja v povodnji — ne izda mnogo.

Rekli smo že, da postajajo povodnji pri nas vsako leto hujše in silovitejše. Seveda temu primerna je tudi škoda na našem narodnem gospodarstvu. Kaj je temu vzrok? Pač povodnji, ki leto za letom trgajo plodno zemljo, ustvarjajoč si tako za razorno delo nove pogoje za večji razmah, medtem ko človek v svojoj obrambo ne stori dosti ali nič. Saj vidimo! Ali smo se v zadnjih letih (in sploh kedaj!) pečali pri nas z resno misljo, pri-

četi sistematično regulirati potoke, hudournike, reke i. sl.? Ali imamo sploh kje kak načrt? Ko nam je voda segala do grla, smo kovali vsakojake zamisli, potem pa je vse zaspalo. In tako romamo iz leta v leto, ne da bi prišli kam naprej. Kaj tedaj treba? Napraviti načrt v okviru štiri- ali petletke, na podlagi katerega bo čas dirigiral javna dela tako, da bomo zares prišli enkrat do uspešnega konca!

Denarna sredstva? Pomoči ali podpore, ki smo jih omenili zgoraj, so pri obsežnosti povodenj in neprecenljivih posledicah kaplja v morju. »Dobili smo za tobak!« pravijo hudomušno naši ljudje v takih primerih, ko izgleda zares, kakor da so te podpore šala v nesreči. Kaj ho-

čemo tedaj? Denar mora dati država; saj bodo vsa javna dela samo nji v korist! Leta in leta tako, zdramimo se že vendar! In poleg vsega: Tisti, ki so se »postavili« nad nas, da »delijo« milost in sipljejo našemu narodu drobtine, naj vedo, da se bo tudi naš narod enkrat naveličal na to milost čakati!

Upamo pa, da nam država ne bo mačeha, temveč skrbna mati!

Senzacija v kodanjskem zoološkem vrtu

V Kodanju je v tamkajšnjem zoološkem vrtu povrgla levinja »Bella« pet zdravih mladičev. Ker povrže levinja po navadi le dva do tri mladiče, je kodanjska levinja pravcata senzacija.

Oslvska tekma. V Marlboroughu na Angleškem so pred nedavnim priredili pravcato dirko na oslih. Dirka je vzbujala mnogo smeha in dobre volje med gledalci

Priporočamo,

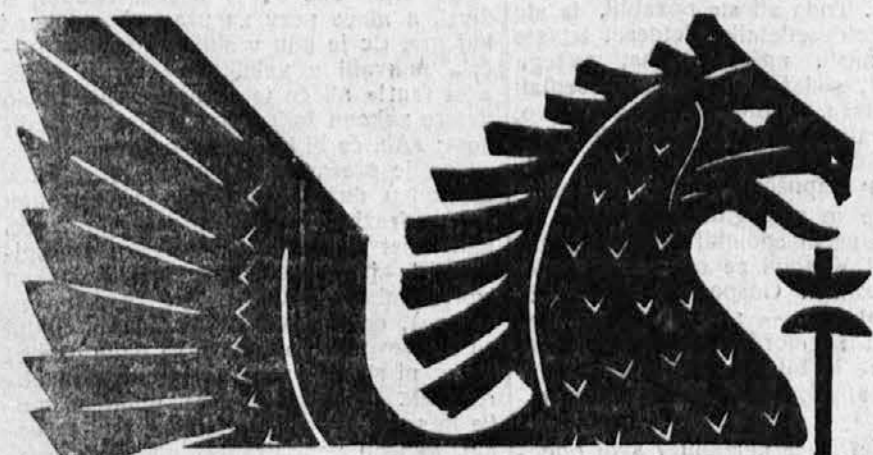
da naj čitatelji »Edinosti« čita-
jo po možnosti tudi druge liste!
Treba je namreč poznati mnen-
ja drugih in jih stvarno ocen-
jati s svojoj glavo, da bo po-
tem naše mnenje bolj pravo.
Kdor pa priporoča samo »svoj«
časnik, vse drugo pa odklanja,
odsvetuje ali celo prepoveduje.
se boji resnice, ki ga obdoljuje.

Kako je treba pripravljati kumarce ali murke

Mnogi ljudje ne upajo jesti solate, narajene iz kumarcev, ker se boje, da jih bo potem bolel želodec. Matere vedno uče otroke, da nikakor ne smejo piti vode, če so jedli kumarčno solato. Tako je padla brez vsake krivde, sicer dobra in zdrava murka pri ljudeh v nemilost. To je pa popolnoma zgrešeno. Če koga po kumarčni solati boli želodec, je vzrok v tem, da želodec ni zdrav, ali pa solata ni pravilno pripravljena. Edino zdravično pri kumarci je njen sok. Vse drugo je samo nekoristno in težko prebavljivo tkivo, ki želodec le obteži. Zelo nespametno je torej, če kumarce razrežemo na lističe, osolimo, da izstopi sok, ozmemo in ta sok odlijemo, zabelimo lističe z oljem, poprom in kisom ter tako uživamo. Edino pravilno je, da kumarce tik pred uporabo razrežemo na lističe, lahko osolimo in opoprmo ter okisamo s sokom citrone. Olje je težko prebavljivo in lahko izostane. Kmečki ljudje jedo kumarce kar surove, nekoliko osoljene, in prigrizujejo črni kruh. To je še pametnejše, nego poprej omenjena priprava.

Tudi uživanje kislih kumarcev je jako priporočljivo.

Oglasi v »EDINOSTI« posredujejo med mestom in deželo!

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR KOPALISKA ULICA 6
Telefon 25-67, 25-68, 25-69

- Tiskarna
- Litografija
- Knjigovoznica
- Kamnotisk
- Ofsetisk
- Bakrotisk
- Anilinski tisk
- Plakaterski zavod
- Tisk časopisov
- PIROFANIA patent